

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Rezina, judecător: I. Negreanu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători: A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila

DECIZIE

26 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme
de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat
Victor Burduh
Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de Publicația Periodică „Cuvântul” SRL,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Publicației Periodice
„Cuvântul” SRL către AP „Biroul Național al Asigurărilor Auto” cu privire la
încasarea despăgubirilor de asigurare,

împotriva deciziei din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost admis apelul declarat de AP Biroul Național al Asigurărilor Auto și casată
hotărârea din 21 septembrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, prin care a
fost admisă acțiunea,

c o n s t a t ă:

La 19 martie 2018, Publicația Periodică „Cuvântul” SRL a depus cerere de
chemare în judecată împotriva AP Biroul Național al Asigurătorilor Auto cu privire
la încasarea despăgubirilor de asigurare.

În motivarea acțiunii a menționat că, la 10.11.2017, în jurul orei 7:45,
lucrătorul în cadrul societății PP „Cuvântul” SRL, Gojinețchi Avacum, se afla la
volanul automobilului „Dacia Logan”, n/î RZ AF 483, deținut în proprietate de
reclamant, pe traseul Orhei-Peresecina. În acel moment, automobilul a fost
accidentat de către un autocamion de mari gabarite, fapt care a cauzat deteriorări și
prejudicii automobilului „Dacia Logan”, n/î RZ AF 483.

După impact, autocamionul a continuat deplasarea fără să se oprească, în
pofida încercărilor de claxonare. Gojinețchi Avacum a oprit imediat autovehiculul
și a chemat la fața locului inspectorii de patrulare, la numărul 902.

În urma constatării faptului la fața locului, inspectorii de patrulare au apreciat
că contravenientul a rămas neidentificat, iar inspectorul de patrulare Curchi Tudor
a inițiat procesul contravențional în temeiul art. 242 alin. (1) și art. 243 Cod
contravențional, cu scopul de identificare a vinovatului accidentului rutier. După

realizarea procedurilor pe plan contravențional, inspectorul de patrulare a reconfirmat constatarea, precum că vinovatul de accident rutier a rămas neidentificat. Acest fapt a stat la baza apariției dreptului reclamantului, de a solicita acordarea despăgubirilor de asigurare, de la Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, în temeiul art. 20 alin. (5) din Legea nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

La 08.12.2017, reclamantul a depus cererea nr. FVS/204/17, prin care a solicitat despăgubirea în urma accidentului rutier.

La 17.01.2018, pârâtul a emis răspunsul nr. 02-65/18, prin care a refuzat achitarea despăgubirilor de asigurare. În motivarea răspunsului a indicat că fondul de protecție a victimelor străzii, nu prevede achitarea despăgubirilor de asigurare în cazul în care vinovatul nu a fost identificat.

În acest sens, în adresa pârâtului a fost remisă o cerere concretizată, în care a fost combătut argumentul pârâtului și motivată în fapt și în drept obligația acestuia de a achita despăgubirea de asigurare. Ca efect, pârâtul a emis un răspuns repetat de refuz în achitarea despăgubirilor de asigurare, fapt care a stat la baza depunerii prezentei cereri de chemare în judecată.

Astfel, a solicitat încasarea din contul Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule, în beneficiul PP „Cuvântul” SRL, a sumei în mărime de 8540 de lei, cu titlu de despăgubiri de asigurare, precum și a cheltuielilor de judecare a cauzei, ce sunt constituite din taxa de stat și cheltuielile de asistență juridică.

Prin hotărârea din 21 septembrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, s-a încasat din contul Biroului Național al Asigurătorilor Auto în beneficiul Publicației Periodice „Cuvântul” Societate cu Răspundere Limitată suma de 8540 de lei cu titlu de despăgubire de asigurare, precum și cheltuieli judiciare compuse din taxa de stat în sumă de 256,20 de lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 2500 de lei, iar în total - 11 296,20 (unsprezece mii două sute nouăzeci și șase), 20 de lei.

La 09 octombrie 2018, AP „Biroul Național al Asigurătorilor Auto” a depus cerere de apel, prin care a solicitat să fie admis apelul, casată hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 21 septembrie 2018, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule, casată hotărârea primei instanțe și pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost respinsă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că reține ca eronată concluzia instanței de fond care a conchis că răspunderea pârâtului în cazul dat este stabilită expres de Lege, ce prevede imperativ că despăgubirea persoanei prejudiciate în urma deteriorării bunurilor sale prin accidente rutiere comise din vina prin autorul autovehiculului rămas neidentificat are loc din contul fondului victimelor străzii, gestionat de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, or, contrar celor invocate, normele de drept enunțate stipulează expres că din mijloacele Fondului se achită despăgubire de asigurare în cazul în care

autovehiculul, sau autorul accidentului a rămas neidentificat doar pentru vătămări corporale, sau deces.

La 19.04.2019, Publicația Periodică „Cuvântul” Societate cu Răspundere Limitată a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la judecarea cauzei a interpretat eronat legea, casând în mod eronat hotărârea primei instanțe de admitere a acțiunii, care este o hotărâre perfect legală și întemeiată.

Astfel, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

La 20.05.2019, Asociația Profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” a depus referință prin care au solicitat ca recursul declarat să fie considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 13 februarie 2019 și expediată pentru comunicare participanților la proces la 12 martie 2019 (f. d. 115), iar recursul a fost depus la 19 aprilie 2019. Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în termen.

Prin încheierea din 12 iunie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Publicația Periodică „Cuvântul” Societate cu Răspundere Limitată a fost considerat admisibil.

Examinând materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de recurs după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Verificând legalitatea deciziei atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs și referință, Colegiul constată că instanța de apel, la examinarea cauzei, a interpretat și a aplicat eronat prevederile legale, concluziile expuse în decizie sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, iar aceste circumstanțe afectează legalitatea deciziei contestate și însuși conținutul unui proces echitabil.

Astfel, Colegiul constată că, la 19 martie 2018, Publicația Periodică „Cuvântul” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva AP Biroul Național al Asiguratorilor Auto cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare.

Prin hotărârea din 21 septembrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, s-a dispus admiterea acțiunii și s-a încasat din contul Biroului Național al Asiguratorilor Auto în beneficiul Publicației Periodice „Cuvântul” Societate cu Răspundere Limitată suma de 8540 de lei cu titlu de despăgubire de asigurare.

Ulterior, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 13 februarie 2019, a casat hotărârea primei instanțe și a pronunțat o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

În justificarea soluției sale, instanța de apel a indicat că obiect al examinării prezentei cauze civile îl constituie încasarea sumei în mărime de 8 540 de lei, cu titlu de despăgubiri de asigurare, în temeiul Legii nr. 414-XVI din 22.12.2006 cu

privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Cu referire la prevederile art. 20 alin. (5), art. 31 alin. (1) lit. b), art. 33 alin. (3) din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006, ale pct. 10 din Regulamentul Fondului de protecție a victimelor străzii, aprobat prin hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.19/11 din 09.04.2009, instanța de apel a reținut că în speță, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule este în drept să achite despăgubirea de asigurare din mijloacele Fondului de protecție a victimelor străzii în contextul în care autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat doar în cazul în care au survenit vătămări corporale sau deces.

Succesiv instanța de apel a considerat ca neîntemeiată concluzia primei instanțe, precum că nu fondul la care se referă pârâțul trebuie să prevadă obligația de achitare a despăgubirilor ci doar Legea”, dat fiind faptul că Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule a invocat doar condițiile în care mijloacele Fondului de Protecție a Victimelor Străzii urmează a fi gestionat în conformitate cu legea.

Totodată, instanța de apel a indicat că prin hotărârea contestată, instanța de fond a încasat despăgubirea de asigurare în temeiul Raportului de constatare nr.77. În speță, însă la materialele cauzei nu a fost anexat Raportul de constatare nr.77 pe care reclamantul și-a întemeiat pretențiile și în baza căruia prima instanță a încasat prejudiciul material în mărime de 8540 de lei.

Față de aceste concluzii ale instanței de apel, Colegiul reține următoarele.

Conform art. 20 alin. (5) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22.12.2006, drepturile persoanei păgubite prin accident de autovehicul în care autorul și/sau autovehiculul au rămas neidentificați sau persoana vinovată nu are o asigurare obligatorie de răspundere civilă auto valabilă se exercită față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, iar despăgubirile se achită în conformitate cu art.14. În acest caz, drepturile și obligațiile privind dosarul de daune, constatarea pagubelor, stabilirea și plata despăgubirilor, prevăzute de prezenta lege pentru asigurător, se vor atribui și Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule.

Conform art. 33 alin. (3) din legea enunțată, fondul de protecție a victimelor străzii este destinat plăților de despăgubiri pentru vătămări corporale sau deces dacă autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat, precum și plăților de despăgubiri pentru avarierea ori distrugerea de bunuri și vătămări corporale sau deces dacă proprietarul sau utilizatorul autovehiculului răspunzător de producerea accidentului nu a respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită.

Potrivit pct. 10 din Regulamentul Fondului de protecție a victimelor străzii, aprobat prin hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.19/11 din 09.04.2009, mijloacele financiare acumulate în Fond sunt destinate plăților de despăgubiri pentru vătămări corporale sau deces dacă autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat, precum și plăților de despăgubiri pentru avarierea sau distrugerea de bunuri și vătămări corporale sau deces dacă posesorul (utilizatorul autovehiculului răspunzător de producerea accidentului nu a respectat

obligatia de asigurare obligatorie de raspundere civila auto internă sau autovehiculul a fost obtinută pe cale ilicită.

Astfel, după cum rezultă din prevederile art. 20 alin. (5) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de raspundere civila pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22.12.2006, drepturile persoanei pagubite prin accident de autovehicul în care autorul și/sau autovehiculul au rămas neidentificați se exercită față de Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, iar despăgubirile se achită în conformitate cu art.14.

Conform art. 2 din legea nominalizată, *persoană pagubită* se consideră orice persoană îndreptățită să primească despăgubire de asigurare pentru orice pagubă sau vătămare corporală provocată în urma unui accident de autovehicul.

Prin urmare, instanța de apel cu referire la art. 33 alin. (3) din legea pre-citată și la pct. 10 din Regulamentul Fondului de protecție a victimelor străzii, aprobat prin hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.19/11 din 09.04.2009, norme care specifică faptul că persoanele pentru vătămări corporale sau deces provocate în urma producerii accidentului de un autovehicul neidentificat, la fel, sunt despăgubite din fondul de protecție a victimelor străzii, concluzionează că, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule este în drept să achite despăgubirea de asigurare din mijloacele Fondului de protecție a victimelor străzii în contextul în care autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat doar în cazul în care au survenit vătămări corporale sau deces.

Însă instanța de apel ezită să analizeze circumstanțele cauzei în coraport cu prevederile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006, potrivit căroră, fondul de protecție a victimelor străzii se instituie în vederea protejării persoanelor pagubite prin accidente produse....de autovehicule neidentificate... și ale pct. 2 din Regulamentul Fondului de protecție a victimelor străzii, aprobat prin hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.19/11 din 09.04.2009, la fel, care prevede că fondul de protecție a victimelor străzii se instituie în vederea protejării persoanelor pagubite prin accidente produse....de autovehicule neidentificate...

Mai mult, Colegiul constată că, instanța de apel referindu-se la faptul, precum că la materialele cauzei nu a fost anexat Raportul de constatare nr. 77 pe care reclamantul și-a întemeiat pretențiile și în baza căruia prima instanță a încasat prejudiciul material în mărime de 8540 de lei, se contrazice în argumentele sale, pe de o parte conchide că din mijloacele Fondului de protecție a victimelor străzii în contextul în care autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat se achită despăgubirile doar în cazul în care au survenit vătămări corporale sau deces, iar pe de altă parte dă de înțeles că recurentul-reclamant ar beneficia de despăgubiri dar nu a probat existența prejudiciului cauzat în care autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat.

Cât privește afirmațiile instanței de apel, prin care aceasta susține că, la materialele dosarului, lipsește Raportul de constatare nr. 77 pe care reclamantul și-a întemeiat pretențiile și în baza căruia prima instanță a încasat prejudiciul material în mărime de 8540 de lei, Colegiul lărgit reține că instanța de apel a omis să stabilească căror circumstanțe se datorează lipsa acestuia, în situația în care conform anexei la cererea de chemare se pretinde că actul enunțat a fost prezentat

instanței de judecată, iar prima instanță își întemeiază soluția de admitere a acțiunii în temeiul acestuia.

Erorile comise de instanța de apel în mod grav lezează principiile fundamentale de drept și aduce atingere dreptului la un proces echitabil, iar aceste erori și omisiuni cu certitudine nu pot fi corectate de instanța de recurs, motiv pentru care în speță se impune rejudecarea cauzei în ordine de apel.

Totodată, instanța de recurs notează că pronunțarea asupra altor obiecții invocate în cererea de recurs și referință este inoportună în situația în care erorile comise de instanța de apel în speță impun în mod imperativ rejudecarea cauzei în ordine de apel.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui cauza spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admite recursul declarat de Publicația Periodică „Cuvântul” SRL.

Se casează decizia din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Publicației Periodice „Cuvântul” SRL către AP „Biroul Național al Asigurărilor Auto” cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare, și se remite cauza spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Judecători –

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Victor Burduh

Svetlana Filincova